

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 342/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., zastúpenej Mgr. J. H., B., vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1631/2011, sp. zn. Rvp 1642/2011, sp. zn. Rvp 1643/2011, sp. zn. Rvp 1644/2011 a sp. zn. Rvp 1688/2011 vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 CoE 96/2010 z 26. apríla 2011, sp. zn. 17 CoE 52/2011 z 31. marca 2011, sp. zn. 2 CoE 87/2011 z 30. marca 2011, sp. zn. 16 CoE 121/2011 z 31. marca 2011 a sp. zn. 43 CoE 18/2011 z 23. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., vedené pod. sp. zn. Rvp 1631/2011, sp. zn. Rvp 1642/2011, sp. zn. Rvp 1643/2011, sp. zn. Rvp 1644/2011 a sp. zn. Rvp 1688/2011 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1631/2011.

2. Sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 4., 6. a 7. júla 2011 doručené sťažnosti spoločnosti P., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 CoE 96/2010 z 26. apríla 2011, sp. zn. 17 CoE 52/2011 z 31. marca 2011, sp. zn. 2 CoE 87/2011 z 30. marca 2011, sp. zn. 16 CoE 121/2011 z 31. marca 2011 a sp. zn. 43 CoE 18/2011 z 23. marca 2011.

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá poskytovaním úverov z vlastných zdrojov.

1. K veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1631/2011

Na základe zmluvy o úvere uzavretej 26. novembra 2003 poskytla sťažovateľka fyzickej osobe (dlžníkovi) úver v sume 199,16 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bol dlžník povinný vrátiť v 20 dvojtýždňových splátkach. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžník neuhradil niekoľko po sebe idúcich splátok, dostal sa do omeškania so splácaním úveru, v zmysle čoho sa stal úver okamžite splatným. Dňa 21. marca 2004 bola notárom spísaná notárska zápisnica podpísaná splnomocneným zástupcom dlžníka a na Okresnom súde Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) bol podaný návrh na výkon exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 11 Er 735/2004-36 z 22. novembra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu odvolanie. Krajský súd ako súd odvolací uznesením z 26. apríla 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne a právne správne.

2. K veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1642/2011

Na základe zmluvy o úvere uzavretej 28. apríla 2005 poskytla sťažovateľka fyzickej osobe (dlžníkovi) úver v sume 464,71 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bol dlžník povinný vrátiť v 10 mesačných splátkach. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžník neuhradil niekoľko po sebe idúcich splátok, dostal sa do omeškania so splácaním úveru, v zmysle čoho sa stal úver okamžite splatným. Dňa 11. septembra 2005 bola notárom spísaná notárska zápisnica podpísaná splnomocneným zástupcom dlžníka a na okresnom súde bol podaný návrh na výkon exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 15 Er 298/2006-13 z 18. novembra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu odvolanie. Krajský súd ako súd odvolací uznesením z 31. marca 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne a právne správne.

3. K veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1643/2011

Na základe zmluvy o úvere uzavretej 15. decembra 2003 poskytla sťažovateľka fyzickej osobe (dlžníkovi) úver v sume 165,97 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bol dlžník povinný vrátiť v 13 dvojtýždňových splátkach. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžník neuhradil niekoľko po sebe idúcich splátok, dostal sa do omeškania so splácaním úveru, v zmysle čoho sa stal úver okamžite splatným. Dňa 13. marca 2004 bola notárom spísaná notárska zápisnica podpísaná splnomocneným zástupcom dlžníka a na okresnom súde bol podaný návrh na výkon exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 11 Er 734/2004-15 z 9. augusta 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu odvolanie. Krajský súd ako súd odvolací uznesením z 30. marca 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne a právne správne.

4. K veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1644/2011

Na základe zmluvy o úvere uzavretej 2. marca 2005 poskytla sťažovateľka fyzickej osobe (dlžníkovi) úver v sume 398,33 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bol dlžník povinný vrátiť v 12 mesačných splátkach. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžník neuhradil niekoľko po sebe idúcich splátok, dostal sa do omeškania so splácaním úveru, v zmysle čoho sa stal úver okamžite splatným. Dňa 1. septembra 2005 bola notárom spísaná notárska

zápisnica podpísaná splnomocneným zástupcom dlžníka a na okresnom súde bol podaný návrh na výkon exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 15 Er 343/2006-26 z 1. októbra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu odvolanie. Krajský súd ako súd odvolací uznesením z 31. marca 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne a právne správne.

5. K veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1688/2011

Na základe zmluvy o úvere uzavretej 27. júna 2005 poskytla sťažovateľka fyzickej osobe (dlžníkovi) úver v sume 199,16 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bol dlžník povinný vrátiť v 13 mesačných splátkach. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžník neuhradil niekoľko po sebe idúcich splátok, dostal sa do omeškania so splácaním úveru, v zmysle čoho sa stal úver okamžite splatným. Dňa 6. novembra 2005 bola notárom spísaná notárska zápisnica podpísaná splnomocneným zástupcom dlžníka a na okresnom súde bol podaný návrh na výkon exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 11 Er 258/2006-14 zo 4. novembra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu odvolanie. Krajský súd ako súd odvolací uznesením z 23. marca 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne a právne správne.

Sťažovateľka v sťažnostiach okrem iného uvádza:

„... okresný súd vydal poverenie, t. j. riadne preskúmal exekučný titul pred vydaním poverenia na zahájenie exekúcie. Týmto svojím postupom okresným súd vytvoril sťažovateľovi i povinnému právnú istotu a súčasne legitímne očakávanie sťažovateľa užívať svoj majetok - pohľadávku posilnenú ochranou súdom v rámci dozoru nad núteným výkonom práva, tzv. exekúciou voči majetku povinného.

Následne okresný súd z vlastného podnetu, t. j. bez podnetu exekútora, sťažovateľa alebo povinného... a súčasne bez zákonného zmocnenia, kedy exekučný poriadok nepripúšťa zahájenie konania o vyhlásení neprípustnosti exekúcie, bez návrhu, zahájil konanie na vyhlásenie neprípustnosti a následne konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie.

Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľa, ktorý zahájením konania stratil právnu istotu a legitímne očakávanie užívať svoj majetok, nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným zahájením núteného výkonu práva, tzv. exekúciou.

Z časového hľadiska okresný súd ani krajský súd nijakým spôsobom nezdôvodnil aký verejný záujem povýšil nad verejný záujem dohľadu nad výkonom exekúcie a prečo práve v tomto okamžiku zahájil okresný súd konanie na zastavenie exekúcie, t. j. či v období od vydania poverenia na vykonanie exekúcie do zahájenia konania na zastavenie exekúcie sa zmenili akékoľvek zákonné alebo iné podmienky pre výkon tejto exekúcie alebo exekútor porušil akúkoľvek povinnosť uloženú mu exekučným poriadkom.

Domnievame sa, že cieľom oprávnenia súdu zahájiť konanie na zastavenie exekúcie bez návrhu vyplývajúce z príslušných ustanovení exekučného poriadku je chrániť verejný záujem ochraňujúci účastníkov exekúcie pred nezákonnou činnosťou exekútora v exekučnom konaní. Účelom tohto oprávnenia súdu zahájiť konanie na zastavenie exekúcie bez návrhu nemohlo byť oprávnenie takého súdu nahradiť vôľu oprávneného alebo povinného v exekučnom konaní, keďže obe strany majú exekučným poriadkom garantované rovné postavenie, t. j. povinný mohol zahájiť toto konanie na zastavenie exekúcie na svoj návrh a nebolo potreba, aby súd konanie zahajoval bez návrhu.

V tomto prípade okresný súd ani krajský súd neidentifikovali ochraňovaný verejný záujem, ktorý by bol akokoľvek nadradený (a) verejnému záujmu zachovania rovnosti práv účastníkov v exekučnom konaní a (b) zákonnej úprave, ktorá poskytuje oprávnenie súdu zahájiť konanie na vyhlásenie neprípustnosti exekúcie bez návrhu, čo spôsobuje protiprávnosť zahájenia konania súdom bez návrhu.

Ďalším porušením práva sťažovateľa okresným súdom a krajským súdom v priebehu konania na vyhlásenie neprípustnosti a následne na zastavenie exekúcie, vyplývajúce z odôvodnenia predmetných rozhodnutí, je vykonanie dokazovania z vlastného podnetu a bez znalosti vôle účastníkov konania, a to opätovným preskúmaním exekučného titulu a súvisiacich dokladov najmä predmetnej zmluvy o úvere. V priebehu týchto konaní súd nedal priestor na vyjadrenie účastníkom konania k vykonaným dôkazom ani nedal možnosť navrhnúť nové dôkazy v tomto konaní, ktoré by zvrátili jeho rozhodnutie vyhlásiť exekúciu

za neprípustnú a následne exekúciu zastaviť... Dokonca samotné vykonanie dokazovania bez vyjadrenia účastníkov môže byť kontradiktórne...

Na záver okresný súd a krajský súd svojim rozhodnutím zlomili právnu istotu účastníkov exekúcie, teda povinného a aj sťažovateľa a aj ich oprávnené očakávanie užívať svoj majetok nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie bez splnenia zákonných povinností a porušením základných práv a slobôd ako sú popísané vyššie.

V nadväznosti na porušenie práva na spravodlivý proces krajský súd porušil svojim rozhodnutím právoplatne zastaviť exekučné konanie voči povinnému aj práva sťažovateľa pokojne užívať svoj majetok. ...

Podľa názoru sťažovateľa, v posudzovanom prípade, došlo k zásahu do jeho práva pokojne užívať majetok zo strany štátneho orgánu tým, že súd exekúciu zastavil, čím znemožnil nútený výkon práva, na ktorý sťažovateľovi vznikol, na základe zmluvy o úvere nárok a ktorý bol zabezpečený zákonom predpísaným exekučným titulom pod dohľadom súdu. ...

Pokiaľ ide o vykonanie zásahu vo verejnom záujme, v posudzovanom prípade, kedy súdy z vlastného podnetu zasiahnu do výkonu rozhodnutia takým spôsobom, že zmariť možnosť veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky zo štandardného obchodno-právneho vzťahu, nie je možné považovať za zásah vo verejnom záujme. Podľa názoru sťažovateľa však v danom prípade úplne absentuje požiadavka verejného záujmu. Nie je totiž možné považovať za otázku verejného záujmu znemožnenie vymožitelnosti pohľadávky v prebiehajúcom exekučnom konaní bez návrhu povinného, ktorá má svoj základ vo vzťahu súkromno-právnej povahy.

Pojem verejný záujem je široký a je ho potrebné interpretovať extenzívne. Odňatie majetku... môže byť vo verejnom záujme i keď celá spoločnosť priamo tento majetok nevyužíva... Zásah do pokojného užívania majetku však napriek tomu musí zachovávať spravodlivú rovnováhu medzi potrebami verejného alebo všeobecného záujmu spoločnosti s požiadavkami ochrany základných práv jednotlivcov.

Pokiaľ ide o požiadavku proporcionality, t. j., či je zásah primeraný sledovanému cieľu..., sťažovateľ má za to, že zásah (zo strany súdu nie je primeraný sledovanému cieľu. V prvom rade je potrebné podľa sťažovateľa uviesť, že nie je vôbec zrejmé aký sledovaný cieľ mal byť súdom sledovaný. Pokiaľ by nim mala byť domnelá ochrana spotrebiteľa,

sťažovateľ má za to, že prípad nespadá do rámca ochrany spotrebiteľov. Navyše je opätovne potrebné zdôrazniť, že zásahom sa marí možnosť veriteľa (t. j. sťažovateľa) na uspokojenie jeho pohľadávky vzniknutej zo štandardného zmluvného a obchodnoprávneho vzťahu. Ak by aj mal súd za to, že určité dojednania sú v rozpore so všeobecne záväznými predpismi, súd musí podľa názoru sťažovateľa postupovať tak, aby neznemožnil výkon sťažovateľovho práva. Inak povedané zastavením vykonávacieho (exekučného) konania nemôže byť sťažovateľ ako veriteľ ukrátený. Ak je postupom všeobecného súdu znemožnenie vymoženie určitej sumy, ktorá pre sťažovateľa predstavuje pohľadávku, takýto postup je v rozpore s Protokolom I Dohovoru.

Podľa názoru sťažovateľa, tým, že súd zasiahol do vykonávacieho konania, (v rámci rozhodovania o zmene osoby súdneho exekútora), tak, že exekučné konania bez ďalšieho zastavil, porušili právo sťažovateľa vlastníť majetok a pokojne užívať majetok v zmysle Protokolu I Dohovoru.“

Sťažovateľka na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej práva „na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1 dohovoru a na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu“ uzneseniami krajského súdu, zruší predmetné uznesenia krajského súdu, veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) alebo Trestného poriadku.

Podľa § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

V danom prípade sa sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 1631/2011, sp. zn. Rvp 1642/2011, sp. zn. Rvp 1643/2011, sp. zn. Rvp 1644/2011 a sp. zn. Rvp 1688/2011 týkajú tých istých účastníkov konania (sťažovateľka a krajský súd), pričom navyše sú takmer identické z hľadiska právnej argumentácie použitej v nich sťažovateľkou, ako aj z hľadiska právneho problému, ku ktorému bude potrebné zo strany ústavného súdu prijať meritórny záver.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažností rozhodol o ich spojení na spoločné konanie podľa § 112 ods. 1 OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

Sťažovateľka v sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy adresovaných ústavnému súdu vyjadruje svoje výhrady proti uzneseniam krajského súdu sp. zn. 13 CoE 96/2010 z 26. apríla 2011, sp. zn. 17 CoE 52/2011 z 31. marca 2011, sp. zn. 2 CoE 87/2011 z 30. marca 2011, sp. zn. 16 CoE 121/2011 z 31. marca 2011 a sp. zn. 43 CoE 18/2011 z 23. marca 2011, ktorými podľa jej názoru došlo k neprípustnému zásahu do jej práva na spravodlivý proces tým, že krajské sudy verifikovali zastavenie už prebiehajúceho exekučného konania bez toho, aby sa sťažovateľka mala možnosť k tomu vyjadriť, čím súčasne malo dôjsť aj k zásahu do jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového

protokolu, keďže v dôsledku zastavenia exekučného konania malo byť z exekúcie oprávnenej sťažovateľke upreté právo na vrátenie majetku od povinných.

K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 545/2010, II. ÚS 165/2011). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03, II. ÚS 179/2011).

Krajský súd v napadnutých uzneseniach potvrdil uznesenia okresného súdu ako vecne správne v súlade s § 219 ods. 1 OSP. Podľa názoru krajského súdu napadnuté

uznesenia okresného súdu sú založené na správnom právnom posúdení veci a odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutých uznesení súdu prvého stupňa, ktoré ako vecne správne potvrdil.

Krajský súd v napadnutých uzneseniach uviedol, že sťažovateľka a jej dlžníci uzavreli zmluvy o úvere, ktorej súčasťou je aj splnomocnenie, ktorým dlžníci dali advokátovi Mgr. T. K. (ďalej len „advokát“) okrem iného oprávnenie na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j. aby v ich mene uznal záväzok dlžníkov vyplývajúci z úveru. Vo svojich záveroch poukazuje najmä na skutočnosti, že:

- v čase uzavretia úverovej zmluvy nemala sťažovateľka žiadny právny dôvod trvať na tom, aby dlžníci dali plnú moc splnomocnencovi (zástupcovi) vybranému sťažovateľkou na právny úkon, ktorý v budúcnosti môže, ale aj nemusí byť potrebné urobiť, a to ešte k tomu len so súhlasom dlžníkov (dobrovoľne). Táto časť zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou, a preto je neplatná;
- udelené splnomocnenie nie je platným jednostranným právnym úkonom a advokát nemohol pred notárom platne v mene dlžníka vyhlásiť uznanie záväzku z úverovej zmluvy a súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice pre rozpor záujmov zástupcu a zastúpeného, pretože tento advokát bol určený priamo v zmluve o úvere veriteľom a tohto advokáta si nevyberal dlžník (povinný);
- uznať záväzok alebo uznať dlh je právom dlžníka, ktoré v budúcnosti realizovať môže aj nemusí. Záleží od rôznych okolností, či toto právo využije, a preto nie je prípustné, aby sa niekto vzdal práva, ktoré môže vzniknúť až v budúcnosti.

Uvedené skutočnosti spôsobujú, že dlžníci platne nesplnomocnili advokáta svojím zastupovaním, na základe čoho notárske zápisnice nie sú exekučným titulom.

Jedným z predpokladov vedenia exekučného konania je relevantný exekučný titul, keďže bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Preto je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný právny záver krajského súdu vychádzajúci z toho, že ak neexistuje notárska zápisnica, ktorá je spôsobilá byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania.

Vzhľadom na už uvedené nemožno podľa názoru ústavného súdu ani právne závery krajského súdu vyjadrené v napadnutých uzneseniach považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušných ustanovení Exekučného poriadku, ktorý by mohol mať za následok porušenie ústavou garantovaných práv sťažovateľky ako účastníčky exekučného konania.

V nadväznosti na námietky sťažovateľky ústavný súd poukazuje na § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu.

Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, okamih (čas), kedy tak má alebo môže urobiť, nie je v ňom ustanovený explicitne. Z uvedeného možno vyvodit' záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. Z toho vyplýva, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z obligatórných dôvodov zastavenia exekúcie je totiž v súlade s už citovaným ustanovením § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku vyhlásenie exekúcie súdom za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenia krajského súdu nezasahujú neprípustným spôsobom do práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Exekučného poriadku podstatne pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne

konformným spôsobom, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, II. ÚS 545/2010).

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosti v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravid užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd po preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu nemožno vyvodiť závery, ktoré by signalizovali, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže krajský súd v posudzovanom prípade ústavne

konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy, predovšetkým ustanovenia Exekučného poriadku.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu neexistuje taká príčinná súvislosť medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a právom zaručeným v čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažností na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnostiach už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. augusta 2011